GAZETA KRAKOWSKA

Nro 52.

Z KRAKOWA DNIA 30 CZERWCA 1822 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 22 Czerwca.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

Z Bożey Łaski,

MY ALEXANDER I.

CESARZ WSZECH ROSSYY, KRÓL POLSKI &c. &c. &c.

Zapatrzywszy się na pomyślne skutki Dekretu z dnia 16 Marca 1809 r. w zapobieżeniu zbytecznemu skupieniu się żydów w Stolicy Królestwa, a chcąc również uchronić mieszkańców innych miast, od szkodliwych przypadków do których skupianie się żydów w małym okręgu, widocznie się przyczynia.

Na przełożenie Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi; po wysłuchaniu zdań ogólnego Zgromadzenia Rady Stanu, postanowiliśmy i stanowiemy, co następuie:

Artykuł 1. Od dnia 1 Stycznia 1823 r. w domach, które maią iednę lub dwie izby mieszkalne, nie więcey ma się mieścić iak iedna lub dwie familiie żydowskie, to iest: w każdey izbie mieszkalney, iedna tylko familiia.

Art: 2. Przez iednę familiią rozumieć się ma: mąż, żona, dzieci nieżonate, i służący. Może iednak przy takiey familii, mieszkać poiedynczo, oyciec lub matka, owdowiéli, ieżeli ten oyciec lub matka, nie ma osobnego handlu, lub rzemiosła; i ieżeli dla wieku swego widocznie potrzebuie pomocy swych dzieci.

Art: 3. Nie wolno zaś żadney takiey osobie, ani handlu, ani rzemiosła osobnego sprawować, którey tylko iako dziecięciu lub iako słudze dozwolono iest przy gospodarzu mieście się.

Art: 4. Przepierzenia lub komorki bez okien i pieców, tudzież przedziały wysokości, nie maią bydź uważane za oddzielne izby mieszkanie.

Art: 5. Wszystkie kontrakty naymu, maią bydź naprzód: na papierze stęplowym w proporcyi przez prawo przepisaney; powtóre: maią oprócz przepisów zwyczaynych zamykać w sobie liczbę osób, do familii kontraktuiącey należących z wyszczególnieniem płci i wieku; potrzecie: maią bydź corok wizowane przez Burmistrza, bezpłatnie, a treść onych co do ilości osób, familią składaiących, i summy naymu, ma bydź w księgę do tego służącą, zapisana; w czem równie wynaymuiący, iak naymuiący, są odpowiedzialni.

Art: 6. Urząd Municypalny mieyscowy, w każdym terminie zwykłey ruma-

cyi, przekonywać się będzie przez lustracyią o ścisłem dopełnieniu powyższych przepisów; gdyby w którym domu znalazł familiie nad przepis mieszczące się, znagli ich do ustąpienia środkami exekucyi, a nawet exmitować iest mocen.

Art: 7. ponawiaiąc przepisy uchwały Namiestnika Naszego z d. 27 Maia 1817 roku w Tomie III. Dziennika Praw ogłoszone, tyczące się rewizyi domów i budynków, niebezpieczeństwem zawalenia grożących, mieć chcemy, aby odtąd dwa razy w roku, w miastach rewizyia domów zamieszkałych przez żydów, była dopełnioną, i gdyby groziły niebezpieczeństwem zawalenia się, podług prawideł powyżey cytowaney uchwały Namiestnika Naszego było postąpiono.

Art: 8. W miastach Woiewódzkich, Powiatowych i innych znacznieyszych, które przez Kommissyią Rządową Spraw Wewnętrznych i Policyi wykazywane będą, stawianie budynków drewnianych, żydom zupełnie odtąd iest zabronione, a domy nie inne przez nich maią bydź murowane, lub w pizę stawiane, iak podług planu i abrysu przez Rząd zatwierdzonego, które dachówką powinny bydź pokryte, w przypadku zaś niedostatku dachówki, dach ma bydź zrobiony ze słomy mieszaney z gliną Kaliczyna zwaną.

Art. 9. Namiestnik Nasz na przełożenie Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi, oznaczać będzie miasta, w których, z powodów mieyscowych oraz policyynych, uznane zostanie dogodnem wskazać i przeznaczyć oddzielną stronę miasta na zamieszkania i budynki żydowskie tudzież warunki, w Dekrecie z d. 16 Marca 1809 roku przepisane, do zamożności mieyscowey przystosuie i zarządzi.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw ma bydź umieszczone, Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi polecamy.

Dan w Petersburgu d. 25 Kwietnia (7 Maia) 1822 r.

(podpisano) ALEXANDER.

Minister Spraw Wewn: i Policyi
(podp.) T. *Mostowski.*

przez Cesarza i Króla
(L.S.) Minister Sekretarz Stanu
w Zastępstwie Jenerała Brygady
Rądca Stanu Dyrektor Jeneralny
(podpisano) *Stefan Hr. Grabowski.*

Zgodno z Oryginałem
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(podp:) *Kossecki.*

Zgodno z wypisem:
Minister Sprawiedliwości
(podp.) M. *Badeni*
W zastępstwie Sekr: jen: Szef Biora,
A. Podbielski.

JW. Ignacy Sobolewski Minister Sekretarz Stanu Królestwa Polskiego, przybył przed kilku dniami do tuteyszey stolicy, z powodu osłabionego zdrowia. W czasie iego niebytności w Petersburgu, JW. Radca Stanu, jenerał Brygady Stefan Hrabia Grabowski, sprawuie tymczasowo obowiązki Ministra Sekretarza Stanu.

Droga dla każdego Polaka uroczystość ogłoszenia Królestwa Polskiego, obchodzona była w stolicy tuteyszey z tą uroczystością, iakiey wymaga tak wielka pamiątka, z tą radością, iaka przeymuie serca wszystkich rodaków naszych, dla Dawcy szczęścia i bytu naszego. O-

łrodzenie się Królestwa Polskiego z łaski Błogosławionego Alexandra, będzie nazawsze w dzieiach świata zapisane w pośród zdarzeń naywiększych, naychlubnieyszych i naymniey maiących przykładów, a wdzięczność narodu unieśmiertelni tę pamiątkę, przez obchodzenie coroczne z naywiększą uroczystością, tego święta narodowego. Cała Warszawa przykłada się do uroczystości dnia tego. Wszyscy urzędnicy, całe woysko i niemal cała ludność stolicy daią dowody swoiey radości. Na obszernych niwach przed obozem między Warszawą, a Powązkami, wzniesiony został ozdobny ołtarz, przy którym odbyło się w obliczu całego woyska i ludu uroczyste nabożeństwo. Jego Cesarzewicowska Mość W. Xże Konstanty wraz z Bratem swoim W. X. Michałem, przybywszy na pole, otoczeni licznym orszakiem Jenerałów i Adjutantów, obiechali naprzód przy muzyce woyskowey i odgłosie bębnów całe woysko w linile uszykowane; poczem Jego Cesarzewicowska Mość W. Xże Konstanty nakazał woysku zbliżyć się do ołtarza Pańskiego. Za zebraniem się woyska w ścieśnioną kolumnę i za odkryciem głów przez wszystkich przytomnych zbliżył się do ołtarza J. C. Mość W. Xże Konstanty z Bratem swoim W. Xciem Michałem, tudzież JO. Xciem Namiestnikiem Królewskim. JW. Hołowczyc, Arcybiskup Prymas Królestwa, otoczony licznem duchowieństwem odprawił nabożeństwo, po którem, gdy zaintonował hymn *Te Deum laudamus*, stokrotnie odezwały się działa. Po skończonem nabożeństwie, i pobłogosławieniu przytomnych przez Przewielebnego Pasterza, Jego Cesarzewicowska Mość W. Xże Konstanty, kazał rozwinąć się woysku. Uderzenie w bębny było hasłem rozpoczęcia parady woyskowey; iakoż w mgnieniu oka rozwinęły się pułki i przy odgłosie muzyki z zachwycaiącą wszystkich postawą przeciągały przed Naydostoynieyszemi Xiążętami. Uroczystość ta, niemało zyskała powabów przez wystawienie na Polu wzniesionego amfiteatru, który napełniony był nayznakomitszemi damami; na przodzie zaś siedział JO. Xże Namiestnik Królewski. Widowisko bezpłatne w teatrze narodowym, tudzież rzęsiste oświecenie miasta zakończyło uroczystość tego święta narodowego.

Z Petersburga d. 25 Maia.

Na początku bieżącego miesiąca umarli w dobrach swoich w Kurlandyi Xiążę Platon Zubów i Hrabia Pahlen, którzy się dawno od politycznych interessów uchylili. Ostatni miał lat 80 kilka, i za panowania Cesarza Pawła, był Gubernatorem woyskowym w Petersburgu. Zostawił 5 synów, z których dway służą w woysku Rossyyskiem w stopniu Jenerałów, trzeci zaś iest Posłem przy Dworze Bawarskim.

Odebrano tu (pisze Gazeta Hamburgska) następuiącą wiadomość od granic Rossyyskich: — "Podług godnych wiary doniesień, wielu officerów Angielskich dowodzi artyleryią, która za woyskiem Tureckiem ciągnie ku Dunaiowi. Dziennik Rossyyski wychodzący w Moskwie pod napisem: — *Ogłosiciel Europeyski*, taką w tey mierze umieścił uwagę: — "Ledwo można dać wiarę, aby ludzie należący do iednego z nayoświeceńszych narodów w Europie, mogli iść za dzikim motłochem."

Z Wilna d. 2 Czerwca d. k.

J. C. M. Wielki Xże Mikołay, w no-

gy z dnia to na 31 z. m. miasto nasze opuścił.

JO. Xże Czartoryski, Radca tayny, Senator Państwa, Senator Woiewoda Królestwa Polskiego, Kurator Cesarskiego Uniwersytetu Wileńskiego, wieczorem dnia 30 z. m. wyiechał ztąd do Królestwa Polskiego.

Dnia 27 z. m. umarł w tuteyszym domu Towarzystwa Dobroczynności, Jan Stankiewicz, rodem z Orszy, który w tym domu 6 lat przemieszkał, a miał wieku lat 119. Służył w woysku trzem Królom Polskim: Augustowi II, Augustowi III. i Stanisławowi Augustowi. W czasie woyny siedmioletniey dostał się w niewolą Pruską, i tam potem w woysku służył lat 7; dostał się potem Austryiakom, i w ich woysku służył lat 2; był nakoniec w woysku Polskiem, póki mu zdrowie i siły pozwolały.

Z Paryża d. 12 Czerwca.

Onegday wielka deputacyia od izby Parów złożyła Królowi adres podziękowania za mowę zagaiaiącą tegoroczne posiedzenia, a wczoray od izby Deputowanych. Na oba adressy odpowiedział Monarcha z uprzeymością, i dodał: że odebrał doniesienia czyniące zupełną nadzieię utrzymania pokoiu na wschodzie.

Po powrocie Prezesa i deputacyi oddaiącey adres po godzinie 2giey z południa do izby Deputowanych zaczęło się posiedzenie, na którem znaydowało się pięciu Ministrów. Po odczytaniu protokołu posiedzenia poprzedzaiącego i po odesłaniu kilku próśb do kommissyi, Minister skarbowy zabrał głos. Złożył w poiedynczych oddziałach łatwo przeyrzeć się mogące potrzeby na rok przyszły, porownał summy, które roku zeszłego były potrzebne, z temi, których służba nq teraźnieyszy wymaga, i wyłuszczył przyczyny, dla których niemogła bydź mnieysza oszczędność zaprowadzoną. Wyiaśniwszy zamiary Rządu, mówił o zaległościach, wydatkach i przychodach w roku przyszłym. Wydatki podał 900,475,503, a przychody 909,130,783 Fr. Nadwyżką wynosi zatem 8 mill: 655,280 Fr. Potem odczytał proiekt do ustawy w 4 tytułach o sposobach skarbowych zaspokoienia zaległości i t. d. — Jenerał Foy żądał, aby izbie złożone zostały potrzebne dowody, izby budżet i poiedyncze iego części przyzwoicie roztrząsnąć mogła, iako to istotny stan woyska od 1go Czerwca 1822, wydatki na wydziały Ministrowskie, i t. d. Minister zapewnił, iż wszystkie te dowody będą kommissyi skarbowey złożone. Wniosł potem dwa proiekta względem dozwoloney sprzedarzy gmachów, które zaymuię Ministerstwo skarbowe i administracyia lotteryi, tudzież o cłach, który na przeszłych posiedzeniach niedoszedł. Minister spraw wewnętrznych zapowiedział także dwa proiekta, które na przeszłych posiedzeniach niedoszły, to iest o założeniu seminaryium w Chartres i o kanałach. Posiedzenie zakończyło się o godzinie w pół do piątey.

Wczoray o godzinie 2 z południa 51 wystrzałów z dział zapowiedziało przybycie J. K. Mci do domu Inwalidów. Margr. Latour - Maubourg, gubernator tego domu, oddał Monarsze od niego klucze na srebrney tacy. J. K M. wysiadł na dziedziniec bez swoiey zasłony, gdzie Inwalidzi wszelkich stopniów uszykowani stali. "Mci Panowie (rzekł Monarcha) podobny iak wy inwalid, odwiedza wasze schronienie. Każcie mi

podać wino i chleb.„ Podano zaraz J. K. Mci szklankę officerskiego wina, lecz nie przyiął, żądaiąc zwyczaynego żołnierskiego. Kosztował wszystkie potrawy i rozkazał oprócz zwykłey racyi dać każdemu żołnierzowi po butelce wina. Przy odieżdzie pożegnany został okrzykami: niech żyie Król!

D. 8 podpisał Król umowę małżeńską Hr. Jul. Moncey z Panną Soult, córką Marszałka Xcia Dalmacyi.

Jeden z Ministrów, gdy niedawno z Królem pracował, położył przy zamyśleniu się chustkę i tabakierę na stole. Król rzekł uśmiechaiąc się: "WPan, jak widzę, wyprożniasz swoie kieszenie!„ "Nayiasnieyszy Panie (odpowie Minister) lepiey, że Minister wyproźnia swoie kieszenie, iak żeby ie zapełniał.„

O zdarzeniach na wyspie Samana dowiaduiemy się teraz: że mieszkańcy iak tylko postrzegli Francuzkie okręty zwinęli Haytańską banderę. Okręty nasze sądziły, iż oni są panami tey wyspy, i wysadziły na nią oddział żołnierzy, na który uderzyły zaraz Haytańskie woyska, przyczem ieden Murzyn zabity i kilku ranionych zostało. Flotylla nasza oddaliła się zaraz potem, ale własność Francuzka na Hayti, którą ieszcze do 40 mill. Fr. podaią zabraną została.

Upał iest u nas, a zwłaszcza w południowey Francyi nadzwyczay wielki; d. 2 ciepłomierz Reaumura podniosł się w Bordeaux do 29 stopni.

Bawiący tu Anglicy zgromadzili się onegday pod prezydencyą Po la Angielskie o w gabinecie literatury Galignaniego, dla podpisywania składek dla biednych Irlandczyków. Sam Margr. Sligo podpisać miał 2000 funt. szter.

Gazeta Francyi wyraża: Dziennik Konstytucyionista pozyskał ważnego współpracownika w X. Pradt.

W Marselii odebrać miano wiadomość, że twierdza Napoli di Romania z głodu poddała się Grekom, i że ciż Turecką flottę pobili. (Pobicie to podaią więcey i mniey znaczącem; ale że zwycięztwa Greków na morzu często są wątpliwemi, przeto należy oczekiwać potwierdzenia.)

Parlament wysp Jońskich zniósł d. 2 Maia ustawę woienną, którą Jenerał Maitland (znayduiący się teraz w Szwaycaryi) pod d. 22 Marca na tych wyspach przedłużył.

Z Lizbony nadeszła wiadomość, że Stany Portugalskie większością 84 głosów przeciw 28 uchwaliły zwrócenie Montevideo.

Gazeta Tuluzy donosi, iż kordon nasz na granicy Hiszpańskiey powiększony bydź ma 10,000 woyska.

Z Baiony pod 4 Czerwca piszą, że tamteyszy Jeneralny kommissarz policyi, P. Descalonne odwołany został. Tak on iako i P. Villele, namiestnik Królewski w St. Jean Pied de Port, odebrali rozkaz udania się do Paryża, dla dania, iak mówią, wyiaśnienia o poruszeniach na granicy powstańców Hiszpańskich i o zabóycy Pułkownika Cruchaga, którego wydania Hiszpania usilnie żąda. — Około 80 Hiszpanów, którzy zbiegli do departamentu wyższey Garony, otrzymali d. 13 Maia od prefektury paszporty do powrotu do oyczyzny.

Ostatnie doniesienia z Perpignanu nie wzmiankuią wcale o pokazaniu się w Katalonii śladów żółtey gorączki, chociaż tam naywiększe upały panuią. Polityczne zaburzenia oddaliły z tey prowincyi przeszło 800 mieszkańców, którzy na granicy Francuzkiey o gościnne przy-

ście prosili.

Kolumbiyski Pełnomocnik P. Zea wyiechał ztąd d. 10 b. m. do Londynu.

Z Londynu d. 11 Czerwca.

Poważny 88letni Admirał St. Vincent złożył wczoray w wyższey izbie Parlamentu przysięgę iako Par i zaiął w niey mieysce. —— Lord Dacre wniósł skargę Pastora Grimsham przeciw Biskupowi Peterborough, który nie dozwolił mu odbywać obowiązków plebana, ponieważ na 119 teologicznych pytań dostatecznie nie odpowiedział. Biskup odpowiedział: że ma prawo do podobnego examinu; z resztą nie odpowiedzi, ale wiara Grimshawa iest podeyrzaną, i świeccy ludzie nie powinni się do podobnych mieszać rzeczy. Lord Harowby i inni utrzymywali: że Biskup przestąpił zwyczaie kościoła Angielskiego, poniaważ dosyć iest, kiedy duchowy uznaie 39 artykułów kościelnych. Zastanowienia rzecz godna, iż wszyscy Biskupi, pomimo wyzywania ich przez Hr. Carnovon zupełne względem tey skargi zachowali milczenie. Przy głosowaniu odrzuconą iednak została.

W niższey izbie wniósł P. Goulbourn o ulepszenie losu policyianów w Jrlandyi. Jzba dozwoliła wnieść w tey mierze bil. — P. Wilson mówiąc o wyspach Jońskich, wyraził: że P. Rossi za to iedynie na wygnanie skazany został, iż włożył prośbę do Króla i do Parlamentu, w którey zachodzi skarga, iż wszelka władza znayduie się w ręku iedney osoby, i prośba o wolne prawodawcze zgromadzenie, nad którem Naczelny Kommissarz miałby tylko dobroczynny dozór, a lud używał rozumney wolności. Jenerał Maitland uznał tę prośbę za buntowniczą, gorszącą i zdradziecką. Podobnyż los spotkał Greka Beruka. Ten 76letni starzec z całą swoią rodziną z 15 osób, kobiet i dzieci złożoną, za pomocą Konsula Francuzkiego uszedł z Patras do Jtaki, lecz nie był tam przyięty, w drodze został przez Algierczyków poymany i z całą rodziną do niewoli sprzedany. — P. Wilmot oświadczył: że Ministerstwo niema ieszcze wiadomości o tym przypadku; a co do P. Rossi, sądzi, iż wyrok wygnania iest iuż cofniony. — D. 7 przyięty został bil względem handlu zachodnich Jndyy i innych osad, a wczoray roztrząsano bil zbożowy.

Co raz okropnieysze nadchodzą doniesienia o głodzie w Jrlandyi. — Hunt z więzienia swoiego przekazał ubogim Jrlandczykom 1000 funtów z swey fabryki surrogatu kawowego, któremi 2240 osób cały tydzień żywić się może.

Listy z Wiednia pod d. 31 Maia zawieraiące widoki utrzymania pokoiu, nadeszło tu tak prędko, iż podobno powietrzną pocztą, którą ktoś w Kalkucie proiektował, prędzey nadeyśćby nie zdałały. Wiadomość o pokoiu ożywiła ducha w właścicielach obcych papierów, którzy od nieiakiego czasu głowy pospuszczali. Obce obligacyie znayduią znowu kupców. Lichwiarz giełdowy wykrzykuie na nowo z tryumfem: "Nie przepowiedziałżem wam, że bez zezwolenia Angiii żaden wystrzał na stałym lądzie nastąpić nie może, a kto inaczey myśli, odsełam go z wzruszeniem ramion do przyszłości."

P. Polityka, były Rossyyski Poseł przy Zjednoczonych Stanach, przybył z Nowegoiorku do Liwerpoola.

W przyszły poniedziałek u Lorda Prezydenta dany będzie wielki koncert na korzyść ubogich Jrlandczyków.

W Liwerpoolu cerulik założył się, że w godzinie ogoli 60 ludzi. Wygrał zakład, bo po 3 kwandransach siedzieli wszyscy 60 pięknie ogoleni. Dla okazania swey szypkości golił ieszcze wciąż i do upłynienia godziny ogolił 22 nadto.

Listy z Madrytu donoszą, iż Rząd Hiszpański odebrał wiadomość, że Ziednoczone Stany północney Ameryki uznały Rzeczpospolite południowey Ameryki. Drugi Sekretarz poselstwa Hiszpańskiego, Kawaler Banos, który d. 18 Kwietnia Nowegoiorku odpłynął i w 28 dni do Gibraltaru przybył, przywiózł tę wiadomosć do Hiszpanii.

Podług urzędowego spisu w 23 prowincyiach Rzpltey Kolumbiyskiey na 7 departamentów podzieloney ludność, wynosi 2,014,600 dusz. Każdy departament wybiera 4 Senatorów, a zatem Senat składa się z 28 członków. Izba Reprezentantów, których te departamenta obieraią, składa się z 73. Do tych 7miu departamentów przyłączyły się Panama i Veraguas z 80,000 mieszkańców, i obieraią 3 reprezentantów. (Ważny ięzyk Panama należy więc do Kolumbii.)

Z Madrytu d. 5 Czerwca.

Król mianował teraz urodzonego syna Infanta Franciszka, na mieyscu dawniey zmarłego, Xciem Kadyxu. Gdy NN. Królestwo znaydowali się niedawno na walce byków w Aranieuz, dały się naprzemiany słyszeć okrzyki: niech żyie Krol! niech żyie Riego! przez co Dwór spowodowany został do oddalenia się.

W mieście Las Cabezas, gdzie Riego rozpoczął powstanie i w San Fernando wystawione bydź maią pomniki, dla uwiecznienia zdarzeń od 1 Stycznia 1820.

Na zapewnienie niedawno prowincyionalney deputacyi Kadyxu: że nieprzyiaciele spokoyności publiczney spotwarzaią mieszkańców Kadyxu, przypisuiąc im plany niektórych szaleńców, kazał Król odpisać: że niezaniedba rozciągnąć na mieszkańców tey prowincyi wszystkich korzyści konstytucyią zapewnionych, na których uskutecznieniu całą swoią chwałę zakłada. Dodano iednak do tego odpisu: że J. K. M. postrzegł naydroższe swoie życzenia smutnemi zdarzeniami zawiedzione.

Jenerał Mina iest tak dalece w Leon nienawiedzony, że ieden z mieszkańców, który na niego z sztyletem czatował zamiast onego przeszył iego służącego i zaraz na śmierć skazany został.

Bataliion Ferdynanda VII. który przed kilku dniami ztąd wyruszył, napadniony był między Guadalaxara i Brihuega od bandy, która wielu z iego ludzi skaliczyła i na 3 wozach ich tu przywieziono. — W Orihuela zawsze umysły są w poruszeniu. — W okolicy Caceres w Estramadurze banda łotrów chciała podeyść miasto Truzillo i obalić tamteyszy konstytucyyny kamień; ale czuyne władze konstytucyyne odwrociły ten zamach.

Z Hagi d. 15 Czerwca.

Królowa, Królewna Maryianna i Królewic Fryderyk przybyli tu onegday, i udadzą się razem z Królem do Amsterdamu.

Królewna Fryderyka Pruska podobno tego lata nie będzie używała morskich kąpieli, ale słychać, że Król Wirtembergski przyiedzie tu w tym celu pod obcem imieniem.

Proiekt do ustawy dozwalaiącey naszem okrętom żeglować po Wezerze i Elbie, dziś zapewne przeydzie przez pierwszą izbę Stanów jeneralnych. Dru-

ga izba zgromadza się teraz często, dla ukończenia wniesionych proiektów. Onegday wniesiony do niey został proiekt względem wchodowego, wychodowego i przechodowego cła.

Polityczne nasze doniesienia głoszą utrzymanie pokoiu.

Wczoray obchodzone tu były drugie urodziny Xcia Wilhelma Fryderyka, trzeciego syna Królewica Następcy tronu.

W Gandawie pokazuią za osobliwość pięcioletniego 30 calów wysokiego konia.

Od granic Tureckich d. 1 Czerwca.

Prywatny list z Kraiowy pod d. 25 Maia wyraża: "Odeszli z Wołoszczyzny Azyianie, nietylko powrócili, ale nawet przyprowadzili z sobą posiłki, rozkładaią się na kwatery i grożą, że kraiu naszego nie opuszczą póki nie stoczą walki z Rossyianami. Z Multan wyszło 400 Azyiatyckich Janczarów, dla działania przeciw Persom; lecz zato weszło tam 5000 Europeyskich. Niema zatem podobieństwa, aby te Xięztwa prędko opuszczonemi były, zwłaszcza, iż Turcy wszystkie dobra kościelne, klasztorne, uszłych Boiarów i Greków czyli oni są Rossyyskiemi lub Austryiackiemi poddanemi na rok żydom w dzierżawę wypuszczaią. Woyska Tureckie postępuią z resztą zwyczaynym sposobem, a zwłaszcza porywaią córki nayznakomitszych rodzin, które skoro zaydzie skarga i poszukiwanie, gdy przeydą przez ręce 40 do 50 Turków, iako nietykane zwracaią. — W Stambule powiększaią się intrygi w miarę wzrastaiącey niedołężności i słabości Rządu tamteyszego.

Nadchodzące prosto z Stambułu do 6 Maia doniesienia głoszą pokoy z Rossyią, ale przedsiębrane przez Ministrów Porty środki znayduią wielu przeciwników i Janczarowie szemrzą, zwłaszcza od rozeyścia się w Stambule wieści, że W. Sułtan na podżeganie obcych Ministrów postanowił rozwiązać korpusy Janczarów i woyska Tureckie na sposób Europeyski urządzić. Poseł Angielski ma bydź głównym sprawcą tey zmiany. Mówią tam o różnych potyczkach z Persami, ale gdy Porta nic o nich nie oznaymuie, domyślić się można, że nie są dla Turków pomyślne.

Seraskier i polubieniec Sułtana, Jussuf Basza, dostał się w ręce Greków i ci odrzucali wszelki ofiarowany przez Turków i Anglików okup, dopiero za wstawieniem się Konsula Francuzkiego, P. Puqueville, został uwolniony.

Uwięziony w Salonice Konsul Szwedzki Cyryakus Joanina został nakoniec uwolniony.

Z Sztokólmu d. 11 Czerwca.

Rozpoczęte na Ladugårdsgarde obroty woyskowe odbywaią się ciągle pod kierunkiem J. K. Mci.

W parafii Grue w Norwegii spalił się kościół, przez co zrządziło się wiele nieszczęścia. Kościół był drewniany i smołą posmarowany; dla tego w oka mgnieniu ogarnęły go płomienie. Kilka set znayduiących się w nim ludzi rzuciło się do drzwi, przez co wychód zatamowany został. Udano się więc do okien i chociaż wysoko ratowano się z palącego gmachu. Pastor znayduiący się na kazetelnicy obrał też drogę i wyskoczeniem uratował swe życie. Lecz spaliło się przeszło 100 osób, które nie zdążyły uciec. Ogień wszczął się przez nieostrożność kościelnego przy zachowaniu ognia dla świc zapalenia. — Miasto Cimbritsham poniosło znaczną szkodę przez pożar, a miasto Uleaborg w Finlandyi zupełnie się spaliło.

DODATEK DO Nro 52. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 30 CZERWCA 1822 ROKU W NIEDZIELĘ.

— *Z Krakowa.* —

R E K T O R
Uniwersytetu Jagiellońskiego

Podaie do publiczney wiadomości, iż tegorocznie Examina w Uniwersytecie Jagiellońskim odbywać się będą w następuiącym porządku:

Dnia 1 Lipca *Rano:* z Historyi powszechney.
— 8. *Rano:* z Patalogii i Terapii, z Rachunku Differencyonalnego i Integralnego, z Literatury Łacińskiey. — *Popołudniu:* z Jeometryi Analityczney i Trigonometryi Kulistey, z Literatury Greckiey i ięzyka Angielskiego.
— 9. *Rano:* z Historyi kościelney i z Literatury Polskiey. — *Popołudniu:* z Prawa Natury i z Chirurgii teoretyczney.
— 10. *Rano:* z Prawa Rzymskiego i Lenneo, z Materyi Lekarskiey i z Jeometryi Wykreślney Mechaniki i Hidrauliki.
— 11. *Rano:* z Hermeneutyki. — *Popołudniu:* z Prawa Kryminalnego, z Kodexu post: sąd:, z Anatomii i Fizyologii.
— 12. *Rano:* z Policyi Medyczney i Historyi Medyczney, z Bibliografii.
— 13. *Rano:* z Teologii Moralney i Pastoralney, z Farmacyi. — *Popołudniu:* z Kodexu Cywilnego i Handlowego.
— 15. *Rano:* z Teologii Dogmatyczney, z Weterynaryi i Fizyki. — *Popołudniu:* z Sztuki położniczey teoretyczney.
Dnia 16. *Rano:* z Chirurgii praktyczney i Akuszeryi, z Matematyki niższey. — *Popołudniu:* z tychże.
— 18. *Rano:* z Medycyny Sądowniczey, z Chemii i Filozofii. — *Popołudniu:* z tychże.
— 19. *Rano:* z Instytucyi Medyczno-Chirurgicznych, z Astronomii.
— 20. *Rano:* z Botaniki, z Literatury łacińskiey wyższey, z ięzyków oryentalnych i starożytności Rzymskich, z Umięiętności politycznych. — *Popołudniu:* z Zoologii, z Literatury francuzkiey i umieiętności politycznych.
— 22. *Rano:* z Mineralogii, z ięzyka Włoskiego.
— 23. *Rano:* z ięzyka Niemieckiego.
— 24. *Rano:* z Prawa Kościelnego, z Jeżdzenia konno.
— 25. *Rano:* z Rysunków i Malarstwa.
— 26. *Rano:* z Malarstwa.
— 27. *Rano:* z Rzeźbiarstwa.

Examina zaczenaią się Rano od godziny 8mey, popołudniu od godziny 4tey.

Uchwalono na posiedzeniu Rady Rektorskiey dnia 22 Czerwca 1822 roku.

Zastępca Rektora Uniwersytetu.
Girtler.

Jankowski,
Sekretarz Uniwersytetu.

Z Wiednia d. 19 Czerwca.

Nowo urodzona Xiężniczka, córka J. Cesarzewicowskiey M. Arcyxięcia Vicekróla, otrzymała d. 10 b. m. w Medyiolanie w pałacu della Valle Chrzest S. N. Cesarzowa była chrzestną matką, którą zastąpił C. K. tayny Radca i Szambelan Hr. Giberto Boromeo. Xiężniczka otrzymała imiona Adeleida Franciszka Maryia Rainera Elżbieta Klotylda.

Z Prezburga piszą, iż d. 16 b. m. między godziną 5 i 6 z południa powstał tam i w okolicach przy czarnych chmurach okropny wicher, który w kilku chwilach na przedmieściu z kilkunastu domów pozrywał dachy, a w przechadzce Mühlau zwaney, gałęzie naygrubszych drzew połamał.

Z Berlina d. 15 Czerwca.

Niedawno przybył tu goniec gabinetowy Austryiacki z Wiednia.

Czytamy w Gazetach tuteyszych, iż woysko zgromadzone w południowey Rossyi, nie odmieniło dotąd stanowisk swoich. Główna kwatera Jenerała piechoty Sackena, naczelnego dowódcy pierwszego czyli północnego woyska, iest ciągle w Mohilowie nad Dnieprem, a Jenerała iazdy, Hrabiego Wittgensteina, naczelnego dowódcy drugiego, czyli południowego woyska, w Tulczynie na Podolu. Woysko stoiące na prawym brzegu Dniestru do granicy Galicyi Austryiackiey, rachuią do 100,000. Składa się z korpusów pierwszego i drugiego woyska, które pierwiastkowo były przeznaczone do Włoch. Więcey ieszcze woyska znayduie się na lewym brzegu Dniestru w tak nazwaney Nowey Rossyi. W Bessarabii stoi korpus Jenerała Sabaniewa, wynoszący blisko 36,000 głów, i prócz tego iest wiele Kozaków, którzy uważaią Turków będących na tamtey stronie Prutu. Żywność w tamecznych okolicach podrożała, i lubo żołnierz Rossyyski wyszedłszy z zwyczaynego swego stanowiska, podwóyną płacę pobiera, to mu iednak nie wystarcza.

Professor Benzenberg dowodzi w piśmie swoiem, iż ieszcze w XIII wieku było powszechnym zwyczaiem w Düsseldorf, że obywatele w miastach mogli się przez poiedynek oczyścić od podeyrzenia o występek. Fiskus nawet podlegać musiał temu zwyczaiowi.

Kilku znakomitych obywateli w Królewcu, maiąc na czele Marszałka ziemiańskiego i naczelnego Prezesa Auerswald, Biskupa Borowskiego, Prezesa sądu ziemiańskiego Morgenbesser, i Prezesa Rejencyi Baumann, radzą ziomkom swoim, aby zamiast zdeymowania kapelusza na znak grzeczności i powstania, dotykali się go tylko ręką.

Z Lipska d. 15 Czerwca.

Tegoroczni Wielkanocny nasz iarmark nazwać się może lepszym od miernych. Znaydowało się na nim wiele ludzi, a towarami nie był przepełniony. Lubo iarmark na wełnę zaczęna się dopiero w Święta zesłania Ducha S. poczyniono iednak wiele umów na tegoroczną iednostrzyżową przednią wełnę na owcach ieszcze będącą i lepiey ią iak w r. zeszłym zapłacono. Pokup na sukno, osobliwie ordynaryyne i średnie był znaczny. Przednie wełniane towary były także dobrze płacone. Elberfeldzkie iedwabne i półiedwabne towary dla swey piękności i kolorów przenoszone były nad zagraniczne. Z modnemi towarami znaydowało się 29 Francuzkich, osobliwie Paryzkich kupców, którzy pomimo przykrych

okoliczności żalić się niemogą na odbyt zbytkowych tych towarów. Fabrykanci płócien z Bielefeld, Barmen i innych okolic dosyć dobrze swoie towary sprzedawali. Tuteysi zaś materyaliści żadnego niemieli pokupu. Papierów stanu znacznie tu sprzedano.

Z Włoch d. 8 Czerwca.

Pomiędzy wielu znacznemi budowami, które Rząd Austryiacki w Lombardzko-Weneckim królestwie czyni, a z tych niektóre iak n. p. gościńce z Lombardyi przez górę Spliigel do Chur, z Medyiolanu przez Valtelinę, Sondrio i Bormio do Tyrolu, tudzież ukończenie kanału łączącego rzeki Pavia i Ticino, nazwać się prawdziwie mogą dziełami Rzymian. Nie na mnieyszą zasługuie uwagę gościniec z Wenecyi przez Treviso i Belluno do Toblach w Tyrolu, ponieważ handlowi między Wenecyią i Niemieckiemi kraiami wcale inny nadał kierunek. Dla idących z Wenecyi do Niemiec towarów skrócona przezeń została droga o 34 mil Niemieckich.

Przy Mascali w Sycylii na wschodniey stronie góry Etna otworzył się o kilka kroków od morza nowy wulkan. Otwor iego nie iest iak dwie palmy szeroki, a wyrzucana z niego iłowata glina zdatną iest na wszelkiego gatunku garncarskie roboty.

Podług listów handlowych z Lewantu zupełne podbicie wyspy Scio zabiera ieszcze Kapitanowi Baszy wiele czasu, ponieważ uszli w góry Scioci bronią się uporczywie i kilkakrotnie odparli iuż woyska Tureckie. Przed całkowitem zaś powściągnieniem tey wyspy nie chce on dalszych przedsiębrać działań. Do Samos nie przypuścił ieszcze powszechnego attaku, ale kazał tam tylko 1200 ludzi wysadzić, polegaiąc, iak się zdaie, na wsparciu części tamteyszych mieszkańców; ale Turcy zmuszonemi zostali z znaczną stratą wsiąść nazad na okręty. Samioci poczynili wielkie przygotowania do obrony. — Do 10 Maia nie zaszła na Archipelagu żadna bitwa morska; lecz zgromadziła się Grecka siła morska i zdaie się chcieć uderzyć na flottę Kapitana Baszy. Oddział Greckiey flotty popłynął do Kandyi, dla uderzenia na Egipską eskadrę pod Jsmaelem Gibraltar, który powiózł tam woyska i wszelkiego gatunku potrzeby. Ale Jsmael Gibraltar nie tracąc czasu, iak tylko woyska wysadził popłynął zaraz ku wschodowi.

Z Ludwiglust d. 11 Czerwca.

Wczóray o godzinie 1 z południa nastąpił tu uroczysty wiazd przy odgłosie dzwonów i wystrzałach z dział kochanego naszego Następcy W. Xięstwa Xcia Pawła i wysokiey iego Małżonki. Około godziny 7 N. Xiężna Następczyna zobaczyła w nowey swey oyczyznie niespodziewanie przybyłego N. Króla Pruskiego, oyca swoiego.

Z Hamburga d. 13 Czerwca.

Królewic Następca tronu Szwedzkiego po pięcio dniowym pobycie opuścił miasto nasze przy takiey samey uroczystości z iaką był przyięty, i udał się do Harburga. W Hanowerze przygotowany iest zamek Fürstenhof na iego przyięcie.

Z Hanoweru d. 15 Czerwca.

J. Królewicowska Mość, Jeneralny gubernator Xżę Kambridgi, wysłał wczoray przeciw Królewicowi Następcy tronu Szwedzkiego iednego z swoich adiutantów. W Fürstenhof powitała go kompania grenadyerów robieniem broni. Dzisiay ie obiad u Xcia Kambridgi w Mont-

brilant. Niewiadomo iak długo tu zabawi, ale udać się ma przez Bükeburg do Akwisgranu.

Ogłoszenie prenumeraty Grammatyki polsko - hebrayskiey.

W Pisemku nie dawno tu w Krakowie z pod prassy wyszłem przyrzekłem wydać w krótce na publiczny widok Grammatykę polsko - hebrayską. Owoc ten, ile ograniczone siły moie zdołały, dosyć starannie pielęgnowany, doszedł teraz do swey doyrzałości; lecz szczęśliwemu iego zbiorowi i przygotowaniu do użytku powszechnego, znakomity poświęcony bydź musi nakład w pieniądzach. Odwołuię się do własnego doświadczenia Poważnych Mężów, których produktami literackiemi świat uczony użyźniony iest; naylepiey oni ocenić potrafią koszt wydrukowania dzieła do 40 arkuszy w sobie zawieraiącego.

Nie powątpiewam, że ziawienie dokładney, i we wszystkich częściach swych dostatecznie wyiaśnioney Grammatyki hebrayskiey w stroiu Polskim, w ktorym dotąd widzianą ieszcze nie była, Szanowney Publiczności nie będzie rzeczą oboiętną; i to uprzedzenie oczekiwać mi każe od wspaniałości Poważnych Przyiaciół Nauk, a nayszczególniey Miłośników chcących sami korzystać z tey Grammatyki, przychylne do iey upowszechnienia przyłożenie się przez łaskawą prenumeratę.

Cena iednego Exemplarza iest Złp. 8. Prenumeraty razem z pieniądzmi, które z góry zapłacone bydź maią, przyymowanemi będą tu w Krakowie w Handlach WW. Grabowskiego, Frydleina i Kocha czyli w Księgarni Mateckich. Pieniądze nietykalnie u zbieraiących też prenumeraty pozostać będą poty, póki ogólny wpływ nie wystarczy na koszta druku, a w razie niedoyścia rzeczy do celu, Prenumerantom na powrót oddane zostaną. Zbieraiącym po Prowincyi prenumeraty zapewnia się zwyczayna nagroda, to iest dziesiąty Exemplarz bezpłatnie. Lista imienna Prenumerantów, będzie na czele dzieła umieszczona. Z resztą zaręczam iak naymocniey starać się o piękność druku, dobroć papieru i dostateczność korekty. — W Krakowie d. 21 Czerwca 1822 roku.

Samuel Baum.

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę d. 30 Czerwca dana będzie wielka Opera (z recytatiwami) w 5 aktach, z włoskiego na ięzyk polski przełożona przez Bogusławskiego, z muzyką sławnego Salieri: *Axur Krol Ormus.*

We Wtorek, to iest: dnia 2 Lipca 1822 roku, na dochód Kazimierza i Józefy Skibińskich, dana będzie wznowiona Opera tłomaczenia W. Bogusławskiego, z muzyką Weygla w 3 aktach, pod nazwiskiem: *Familiia Szwaycarska.*

DONIESIENIA.

Komornik Sądowy uwiadomia Szanowną Publiczność, iż dnia 2 Lipca r. b. o godzinie 10tey ranney w Kleparzu przy Krakowie, to iest na targu końskim odbędzie się licytacyia publiczna czterech koni z ubiorem i bryczki modney powozową robotą w drodze exekucyi Sądowey zaiętych, a to za gotową zapłatę kurrant. — W Krakowie d. 27 Czerwca 1822 r.

Jarzyński, Kom. Sąd.

Dnia 2 Lipca r. b. 1822 o godzinie 2 z południa na Kazimierzu przy Krakowie pod L. 66 odbędzie się publiczna licytacyia w drodze exekucyi Sądowey stołów, stołków, komod, zegarów, rądli miedzianych, szabaśników, luster, faiansów, &c. — W Krakowie d. 28 Czerwca 1822 r.

Jarzyński, Kom. Sąd.

Dnia 3 Lipca r. b. o godzinie 10tey ranney na Nowey wsi przy Krakowie odbędzie się publiczna licytacyia wydzierżawienia domu z gruntem i łąką, oraz sprzedaż koni, wozu, i t. p. sprzętów gospodarskich. — W Krakowie d. 25 Czerwca 1822.

Jarzyński, Kom. Sąd.